

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
060303

DOM
2016-12-08
Stockholm

Mål nr
M 5877-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Växjö tingsrätts, mark- och miljödomstolen, slutliga beslut 2016-06-13 i mål nr M 2028-16, se bilaga A

KLAGANDE

Lantmännen Agroetanol AB

Ombud: S Å W-S

SAKEN

Avvisad ansökan

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens slutliga beslut och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1312341

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Lantmännen Agroetanol AB (bolaget) har yrkat att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens beslut och återförvisa målet till mark- och miljödomstolen för prövning av ansökan.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Bolaget har till stöd för sin talan anfört i huvudsak följande:

Väsentligt för denna ansökan är möjligheten att använda andra kolhydratrika råvaror, inklusive avfall, än spannmål upp till en mängd av högst 180 000 ton per år och att denna användning inte begränsas av att olika partier av råvaror på ett oförutsebart sätt kan komma att klassificeras som antingen produkt, restprodukt, biprodukt eller avfall. Den många gånger svåra gränsdragningen mellan avfall och icke avfall som måste göras i varje enskilt fall får inte begränsa bolagets möjlighet att använda alternativa råvaror i sin produktion.

Bolaget anser att det är tydligt att de alternativa råvaror som anges i tabell 3-3 i den tekniska beskrivningen ska presumeras utgöra avfall med stöd av 15 kap. 1 § första stycket miljöbalken. Man torde kunna säga att allt eller huvuddelen har tillkommit i en tillverkningsprocess där huvudsyftet varit att producera råvaruslagen. Redan där kan det komma att brista i förutsättningarna för att råvaruslagen ska betraktas som biprodukter i stället för som produkter, dock med undantag för melass. I stället kan allt komma att betraktas som avfall enligt definitionen i 15 kap. 1 § första stycket miljöbalken.

REMISSYTTRANDEN

Länsstyrelsen i Östergötlands län (länsstyrelsen) har anfört i huvudsak följande:

Länsstyrelsen tillstyrker bolagets yrkande i mark- och miljööverdomstolen.

Länsstyrelsen instämmer i bolagets synpunkter om svårigheten att klassificera materialet. Bolaget och länsstyrelsen har haft olika tolkningar om detta. Länsstyrelsen önskar dock att tillsynen kan inriktas på aspekterna avseende hälsa, miljö och säkerhet utan att man behöver föra diskussioner om klassificeringen av de alternativa råvarorna. Länsstyrelsen bedömer att huvuddelen av de redovisade alternativa råvarorna är produkter eller material som innehavaren vill göra sig av med och som därmed är avfall. Bolaget har en komplicerad process som skulle kunna innebära att ett avfall går till att bli ett föremål eller ämne. Sammantaget anser länsstyrelsen att materialet behöver genomgå en så omfattande bearbetning för att bli de produkter som är syftet med bolagets processer, att de så kallade alternativa råvarorna torde kunna klassificeras som avfall.

Naturvårdsverket har anfört i huvudsak följande:

Naturvårdsverket gör bedömningen att en stor mängd av de olika råvaror som tas emot vid bolagets anläggning troligen kan bedömas vara biprodukter. I sådant fall bör bolagets anläggning betraktas som en B-verksamhet. Dock måste bedömningen göras vid den tidpunkt när restprodukterna uppstår. Om restprodukterna ändå klassas som avfall, leder det till att bolagets tillstånd behöver omfatta de mängder som tas emot (och som är klassade som avfall). Det skulle resultera i att bolaget kan behöva tillstånd för A-verksamhet. Avgörande för bedömningen av om ett material är avfall eller inte är om det finns ett ”kvittblivningsintresse” hos innehavaren. Då bolaget tar emot materialet är det bundet av den klassning som gjorts av den tidigare innehavaren. Bolaget förfogar därmed inte självt över om materialet ska klassificeras som avfall eller som biprodukt.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Frågan om bolagets ansökan avser en A-anläggning eller B-anläggning kan inte med säkerhet avgöras vid tidpunkten då verksamheten tillståndsprövas. Detta då bolaget inte helt råder över hur de produkter som tas emot ska klassificeras. Bolaget har därför valt att få verksamheten prövad som en A-anläggning.

Utredningen i målet visar inte att den beskrivna verksamheten tydligt framstår som en B-verksamhet. Mark- och miljödomstolen får därför anses behörig att pröva ansökan. Av betydelse för denna bedömning är även att den av bolaget yrkade prövningen av anläggningen som A-verksamhet medför en mer omfattande prövning än en prövning av anläggningen som B-verksamhet.

Mark- och miljödomstolens beslut ska därför undanröjas och målet återförvisas dit för fortsatt handläggning.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 2017-01-05

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Per Sundberg, Roger Wikström, Johan Svensson, referent, och tekniska rådet Staffan Lagergren.

Föredragande har varit Julia Nyberg.

VÄXJÖ TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

SLUTLIGT BESLUT
2016-06-13
Meddelat i Växjö

Mål nr M 2028-16

SÖKANDE

Lantmännen Agroetanol AB

Ombud: S Å W-S

SAKEN

Ansökan om tillstånd till nuvarande och ändrad verksamhet vid bolagets anläggning Lantmännen Agroetanol AB på fastigheten X och Y, Norrköpings kommun; nu fråga om avvisning

BESLUT

Mark- och miljödomstolen avvisar ansökan.

SKÄL FÖR BESLUT

Lantmännen Agroetanol AB har hos mark- och miljödomstolen ansökt om tillstånd enligt 9 kap. miljöbalken till nuvarande och ändrad verksamhet vid bolagets anläggning på Händelö, Norrköpings kommun. Bolaget yrkar tillstånd att

- årligen producera högst 280 000 m³ etanol,
- årligen producera högst 280 000 ton motsvarande torr substans foder- och/eller livsmedelprodukter, varav högst 45 000 ton glutenprodukter,
- årligen använda högst 180 000 ton vegetabiliska produkter, biprodukter och avfall som uppkommer vid produktion, hantering och distribution av livsmedelprodukter,
- anlägga produktionsutrustning för separation av gluten,
- göra mindre förändringar i verksamheten som medger utveckling och annan förädling av bolagets produkter.

Dok.Id 367563

Postadress
Box 81
351 03 Växjö

Besöksadress
Kungsgatan 8

Telefon
0470-560 130
E-post: mmd.vaxjo@dom.se
www.vaxjotingsratt.domstol.se

Telefax
0470-560 125

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

Av 1 kap. 6 § miljöprövningsförordningen (2013:251) följer att mark- och miljödomstolen endast är behörig att pröva sådana verksamheter och åtgärder som i förordningen betecknats ”tillståndsplikt A”. Övriga tillståndspliktiga verksamheter betecknas ”tillståndsplikt B” och prövas av en länsstyrelse.

Bolagets yrkanden innebär att den utgör tillståndspliktig verksamhet såväl enligt 5 kap. 37 § (foderproduktion) som 12 kap. 4 § (etanolproduktion), båda betecknade ”tillståndsplikt B”. Dessutom gäller tillståndsplikt A för återvinning eller bortskaffning av avfall enligt 29 kap. 51 § om den mängd avfall som tillförs anläggningen är större än 100 000 ton per kalenderår, och tillståndsplikt B enligt 29 kap. 52 § om avfallsmängden är mindre än 100 000 ton men större än 500 ton.

Enligt 22 kap. 25 a § miljöbalken ska en dom som omfattar tillstånd att lagra, återvinna eller bortskaffa avfall alltid innehålla bl.a. en förteckning över de kategorier av avfall som får lagras, återvinnas respektive bortskaffas.

Av bolagets yrkande kan inte utläsas kategori och mängd av sådan råvara som betecknas som avfall. Bolaget har, på fråga av domstolen, uppgivit att yrkandet formulerats med utgångspunkt dels i att bolaget inte ska behöva fokusera på om den använda alternativa råvaran är att beteckna som avfall idag, dels i att bolaget vill förebygga att det hamnar i en situation där tillståndet inte omfattar vad som i en senare tidpunkt skulle kunna klassas som avfall med anledning av ändringar i lagstiftningen eller tolkningen av denna. Sett strikt till bilaga 4 i avfallsförordningen (2011:927) utgör de alternativa råvaror som bolagets ansökan avser avfall, om det inte med stöd av EG kommissionens tolkningsmeddelande går att motivera att det inte är fråga om avfall.

Mark- och miljödomstolen gör följande bedömning.

Vilken myndighet som är behörig att pröva bolagets ansökan om tillstånd måste bedömas efter vad som idag klassificeras som avfall. Bolaget har inte visat att någon av de alternativa råvaror som anges i ansökan (tabell 3-3) är att anse som avfall, i vart fall inte till en mängd som överstiger 100 000 ton per år. Mark- och miljödomstolen saknar således behörighet att pröva ansökan. Den ska därför avvisas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 428)

Överklagande senast den 4 juli 2016.

Marie Gerrevall

Bertil Varenius

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Marie Gerrevall, ordförande, och tekniska rådet Bertil Varenius.